

<https://helda.helsinki.fi>

Svenskt myndighetsspråk i Finland

Lassus, Jannika Johanna

Svenska Litteratursällskapet
2017

Lassus , J J 2017 , Svenskt myndighetsspråk i Finland . i Språk i skola och samhälle .
Svenska Litteratursällskapet , s. 97-109 . <
<https://www.sls.fi/sv/utgivning/sprak-i-skola-och-samhalle> >

<http://hdl.handle.net/10138/308640>

publishedVersion

Downloaded from Helda, University of Helsinki institutional repository.

This is an electronic reprint of the original article.

This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version.

JANNIKA LASSUS

SVENSKT MYNDIGHETSSPRÅK I FINLAND

Det svenska myndighetsspråket i Finland är, trots flera likheter, inte helt som myndighetsspråket i Sverige. Tack vare ländernas långa gemensamma historia är mycket i beslutsgången, förvaltningsse-
derna och lagstiftningen lika – rentav mycket lika sett ur ett euro-
peiskt eller globalt perspektiv. Däremot föreligger det skillnader när
det gäller relationen mellan medborgare och myndigheter och i fråga
om hur informationsgången och texterna ska se ut.¹

De skillnader som kan iakttas mellan det svenska myndighets-
språket i Finland och myndighetsspråket i Sverige kan i stor utsträck-
ning förklaras av hur texterna kommer till, dvs. de produktionsvillkor
som gäller. I Sverige skrivs myndighetstexterna direkt på svenska,
antingen av tjänstemän och handläggare eller av informatörer. Största
delen av de svenska myndighetstexterna i Finland är däremot inte
originaltexter utan översättningar av finska original.

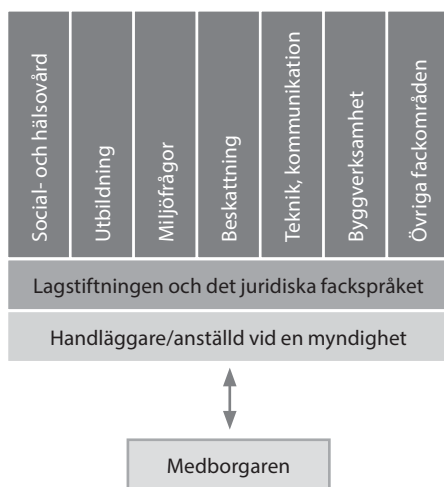
De finlandssvenska myndighetstexterna lever sida vid sida med
de finskspråkiga myndighetstexterna. Myndigheter, kommuner och
offentligrättsliga institutioner har ofta fast anställda översättare som
sköter om översättningen från finska till svenska. I Finland bär
myndigheternas svenska ofta spår av att vara översatt.²

Detta kapitel behandlar det svenska myndighetsspråket i Finland.
Inledningsvis sägs något allmänt om vad myndighetsspråk är och
vad som gäller för svenskt myndighetsspråk. Sedan presenteras de
krav som den finländska lagstiftningen ställer på myndigheterna när

det gäller det svenska språket, varefter framställningen går vidare till att diskutera relationen mellan medborgare och myndigheter i Finland. Naturligt nog har kapitlet flera beröringspunkter med kapitlet om översättning och kapitlet om lagspråk.

5.1 Myndighetsspråk är fackspråk

Myndighetsspråk är inte vilket vardagsspråk som helst. Det är institutioners och myndigheters språkbruk, och även om det allmänt taget har blivit ledigare med åren kan det variera stilistiskt mellan allt från ett lagspråksinfluerat ”kanslispråk” till ledigare allmänspråk.³ Myndighetsspråk är fackspråk som kräver specialkunskaper inom en specifik domän, särskilt av den som skriver, men också av den som läser. I figur 5.1 återges schematiskt förhållandet mellan läsaren (medborgaren eller invånaren) och skribenten (handläggaren eller tjänstemannen), där den senares uppgift är att begripliggöra den ofta mycket specialiserade information som han eller hon har yrkesmässigt kunskap om. Myndighetens representant är den som ska kunna konkretisera och förenkla ett många gånger komplicerat sakförhållande. Det finns ändå gränser för hur långt man kan förenkla utan att riskera medborgarnas rättsskydd. Den första utmaningen för alla som skriver myndighetstexter är därför att uttrycka sig så att läsaren kommer över kunskapsbarriären och förstår innehållet.

Figur 5.1. Myndighetsspråk som fackspråkskommunikation (Lassus 2013).

I och med att myndighetstexter är en form av fackspråk ingår det en hel del termer och etablerade professionella uttryck i dem. Detta gäller förstås oberoende av språk eller produktionssätt.

Vissa uttryck i myndighetsspråket är specifika för Finland och det finlandssvenska samhället. Dessa obligatoriska eller officiella finlandismer är etablerade och återfinns till exempel i vissa juridiska sammanhang för att följa lagens ord och upprätthålla en enhetlig terminologi, medan de bör undvikas i alla andra sammanhang. Andra uttryck är sådana att de är gångbara i alla sammanhang eftersom de avspeglar det finländska samhället och dess särdrag.⁴

I och med medlemskapet i EU kommer nya begrepp in i språket. Varje nytt lagförslag i Finland har någon koppling till EU-lagstiftningen. Det görs enbart *en* svensk översättning på EU-nivå, varför det krävs dialog mellan lagöversättare i Finland, den svenska lagberedningen i Sverige och EU-översättarna. Samtidigt ger det en möjlighet att föra det finlandssvenska och det sverigesvenska lagspråket närmare varandra.⁵ Därigenom förenhetligas också vissa delar av det svenska myndighetsspråket i synnerhet när det gäller ordnivån.

5.2 Kunskapsluckor hindrar förståelse

När myndighetstexter kritiserats för att vara svårbegripliga eller svårlästa skyller man ofta enbart på språket och beaktar sällan vilka fackkunskaper som i själva verket krävs av läsaren för att innehållet i texten ska öppna sig. Att ta till sig fackkunskap är alltid krävande. För att förstå en text, oberoende av om det är en myndighetstext eller en tidningsnotis, behöver man både känna till språket och förstå innehållet som orden och uttrycken förmedlar. Ju högre grad av specialisering och fackkunskap som krävs, desto högre är kraven på den enskilda läsaren och dennas fackkunskaper.

Situationen kompliceras i ett tvåspråkigt land som Finland där inte ens en person med goda kunskaper i bägge språken nödvändigtvis har dubbla uppsättningar med termer inom vissa domäner. Det kan därför hända att en läsare av en finlandssvensk kommunal text som behandlar t.ex. byggnormer inte förstår texten eftersom hon eller han endast kan byggterminologi på finska. Då blir det självklart lättare att ta till den finska texten vars språk är bekant också till innehållet. En enspråkig person som inte förstår texten måste läsa den om och om igen, medan en tvåspråkig person kan välja språkversion. Utgångs-

punkten för myndighetstexter måste ändå alltid vara att de ska gå att förstå på alla språk som de utges på, utan stöd av en annan språkversion.

Vanligtvis förmedlas fackspråk mellan experter. Då är det frågan om expertkommunikation inom en specifik diskursgemenskap.⁶ Det behöver inte vara fråga om en grupp vetenskapsmän eller toppforskare, utan det kan lika gärna handla om en grupp ungdomar som spelar ett visst dataspel. De utvecklar i sin grupp en speciell jargong som är baserad på begrepp i den verksamhet som de håller på med. Andra exempel på kommunikation inom specifika diskursgemenskaper är ingenjörer som utvecklar en ny mobiltelefon, läkare som diskuterar symptom och laboratorieprover för att göra upp en vårdplan för en patient och pedagoger som diskuterar inlärningsmetoder i olika åldersgrupper. Personer som inte ingår i gruppen har svårt att genast förstå en ny mobiltelefons alla tekniska finesser, svårt att läsa en epikris, svårt att förstå vad en viss inlärningsmetod innebär och svårt att förstå vad de olika krigstermerna och strategierna egentligen har för innebörd i ett dataspel. I gränssnittet mot ”vanliga människor” krävs en annan typ av kommunikation som öppnar upp, exemplifierar och använder mer transparenta uttryckssätt.

Utgångspunkten för myndighetsutövning är lagtext, och därför pågår en ständig balansgång mellan det juridiska språket och det mer lättillgängliga myndighetsspråket. När myndigheterna strävar efter att göra t.ex. informationsbroschyrer så läsarvänliga som möjligt växer avståndet till den bakomliggande lagstiftningen. Ett sätt för myndigheten att gardera sig mot detta är att tillfoga en anmärkning om att informationen i broschyren inte är heltäckande och att texten inte ska jämföras med lagtext.

Förmedling av ofta rätt avancerad kunskap är myndigheternas uppgift. Myndigheterna vill dessutom att medborgarna, läsarna, inte bara begriper rätt, utan också handlar rätt enligt givna instruktioner. Ett sätt att lösa de begriplighetsproblem som utan tvivel finns är att skriva klarspråk. Om detta handlar nästa avsnitt.

5.3 Klarspråk och språkversioner

I Sverige har arbetet med klarspråk redan en lång tradition. Klarspråksidealet eftersträvas också på anglosaxiskt håll och inom EU, där man talar om att använda *plain language* eller *fight the fog*.⁷ Kärnprincipen för klarspråk är att man ska skriva med utgångspunkt i

läsarens värld och ur läsarens perspektiv snarare än ur expertens eller myndighetens.

Man eftersträvar alltså texter som är bättre ur mottagarens synvinkel. Med bättre avses i klarspråkssammanhang en text som kommunicerar på rätt sätt med de tänkta mottagarna.⁸ Klarspråksråden handlar till exempel om att välja en lagom personlig ton, att välja ut rätt innehåll och att disponera innehållet på ett bra sätt, att öppna upp och förklara sådant som kan vara svårt att förstå. Dessutom betonas korthet: korta texter, korta meningar och sammanfattningar där det behövs.⁹

Också på finlandssvenskt håll har den svenska språkvården och myndighetsspråkvården arbetat med klarspråksfrågor under en längre tid.¹⁰ Insatserna har särskilt riktats mot översättarna och mot sådana organisationer som producerar texter direkt på svenska. Merparten av de svenska texter som produceras i Finland är ändå knutna till en finsk text. På finskt håll har klarspråksarbetet, och tanken på ett tydligt myndighetsspråk, ännu inte slagit igenom ordentligt.¹¹ Arbetet har kommit i gång, men ligger efter den svenska processen som gjort att klarspråk är en självklarhet i Sverige. En undersökning riktad till finska myndigheter visade att myndighetsanställda själva har svårt att hitta det väsentliga och tolka informationen i andra myndigheters texter.¹² Däremot är man rätt nöjd med den egna myndighetens texter. Inte oväntat är det alltså lättare att ta till sig information inom den egna diskursgemenskapen eller expertgemenskapen än inom andras.

I januari 2014 publicerades ett handlingsprogram för ett klart myndighetsspråk av Undervisnings- och kulturministeriet, på både finska och svenska. Handlingsprogrammet överlämnades av en arbetsgrupp för ett bättre myndighetsspråk och målet med det ”är att förvaltningslagens klarspråkskrav ska tas på allvar och att de språkliga kraven omsätts i praktiken i högre grad än hittills”.¹³ De finska myndigheterna fick därmed riktlinjer för arbetet för ett bättre finländskt myndighetsspråk.

5.4 Myndighetsservice enligt lag

Myndigheterna i Finland har en lång tradition av att verka på finska och svenska, men en begränsad och ganska färsk erfarenhet av att ge service på andra språk, t.ex. åt invandrare. Detta syns i språkutbudet hos myndigheterna.

En genomgång av olika finländska myndigheters webbplatser visar att de ofta är trespråkiga: finska, svenska och engelska. De myndigheter som arbetar med minoritetsfrågor visar naturligt nog en större medvetenhet genom att de har information på flera språk. Genom internet kan myndigheterna lätt tillgodose många språkgruppers behov. Det behöver inte längre finnas tryckta broschyrer på flera olika språk ute på byråer och kontor. Det som behövs är antingen en vilja att verka för flerspråkighet eller en lagstiftning som kräver det. På de områden där språklagstiftningen inte reglerar språkvalen är det ändå lätt hänt att svenskan faller bort och att engelskan i stället tas in. Detta känns igen från andra områden där engelskan ges allt mer utrymme, till exempel i högskolesammanhang.¹⁴

Myndighetstexter på svenska existerar på grund av grundlagen och språklagen som stipulerar vilka skyldigheter staten och kommunerna har gentemot invånarna.¹⁵ Språklagen gäller endast och uttryckligen nationalspråken, finska och svenska.¹⁶ Språklagen berör alla myndigheter, dvs. kommunala och statliga myndigheter, offentligt rättsliga verk, domstolar m.m. Kyrkan och universiteten har sina egna lagar där språkanvändningen tas upp. Dessutom fastslår andra lagar vad som gäller i sammanhang som t.ex. utbildning, kulturverksamhet och social- och hälsovård. Kraven på språkkunskaper i finska och svenska för offentligt anställda är också fastslagna i lag.

De grundläggande språkliga rättigheterna innebär enligt språklagen att var och en kan använda sitt eget språk i kontakterna med statliga myndigheter och med myndigheter i tvåspråkiga kommuner. En individ ska alltså inte behöva be om att få sina språkliga rättigheter tillgodosedda, och det är tillåtet för en myndighet att ge bättre betjäning än vad som krävs i lagen.

Myndigheternas textproduktion på olika språk regleras av en paragraf i språklagen om vad som behöver finnas tillgängligt på både finska och svenska:

Det behöriga ministeriet skall se till att information som är väsentlig för individens liv, hälsa och säkerhet samt för egendom och miljön ges på båda nationalspråken i hela landet. [...] Att utredningar, beslut eller andra liknande texter som en myndighet utarbetat publiceras medför inte att de behöver översättas som sådana. Myndigheten skall dock se till att både den finskspråkiga och den svenskspråkiga befolkningens behov av information tillgodoses.¹⁷

Informatörerna vid en myndighet, eller enskilda tjänstemän, fattar beslut om vad som behöver skrivas eller översättas, dvs. vilka dokument som är viktiga med tanke på ”liv, hälsa och säkerhet” och vilka dokument som inte är det.¹⁸ All den information som myndigheterna ger på finska finns alltså inte att tillgå på svenska.

Som konstateras i Språkrådets vägledning om flerspråkig information¹⁹ och i handlingsprogrammet för ett klart språk²⁰ vore det bra om myndigheterna utredde vilken typ av information som ska tillhandahållas på olika språk, och därefter gjorde upp riktlinjer för information och översättning. Det är dock sällan sådana riktlinjer finns.²¹ Ifall det inte finns nedskrivna anvisningar för vilka texter som ska publiceras på de olika språken, en detaljerad språkstrategi, blir det lätt godtyckligt vilka texter som översätts och hur informationen sköts.

Tillämpningen av språklagstiftningen utreds regelbundet. Som grund används *Språkbarometern*²² som är en utredning av medborgarnas uppfattningar om och erfarenheter av språkanvändning i kontakt med myndigheter och kommuner. Enkäten skickas ut till den språkliga minoriteten i en kommun (endera den svenska eller den finska). I *Språkbarometern* 2012 svarade till exempel 44 procent av de svenskspråkiga respondenterna att de fick kommunal service på svenska, 26 procent att de fick statlig service på svenska och 36 procent att de fick privat service på svenska. De som uppgav att de sällan eller aldrig fick service på svenska uppgick till 23 procent när det gäller kommunal service, 29 procent uppgav att de sällan eller aldrig fick statlig service på svenska och 19 procent att de sällan eller aldrig fick privat service på svenska.²³ Det varierar med andra ord i hur hög grad medborgarna får service på svenska.

När det gäller kommunernas svenskspråkiga service ligger betyget i *Språkbarometern* mellan 7 och 8 (högsta betyget är 10), och den statliga språkliga servicen får betyget 6,8–8. Respondenterna ger de högsta betygen till de kommunala tjänsterna barndagvården (9,1), kommunens webbplats (8,3), biblioteket (8,2) och kulturtjänsterna (8). När det gäller de statliga tjänsterna är det skattebyrån (7,9) och lantmäteriverket (7,9) som får de högsta betygen.

Av de kommunala och statliga tjänster som förmedlas i skrift (som översättningar) värdesätts webbplatsen högst. Skattebyrån och lantmäteriverket kan också antas vara skriftbaserade verksamheter, åtminstone när det gäller kontakten mellan myndigheten och medborgaren. Barndagvården, biblioteken och kulturtjänsterna bidrar till

att upprätthålla det svenska språket och språkanvändningen. Information i skrift ingår även i verksamheter som i sig inte är skriftbaserade, såsom vården.

Då enskilda tjänstemän inte har tillräckliga kunskaper i svenska behövs en tolk eller översättare – medborgarna ska ju inte behöva byta språk eftersom ett sådant förfarande strider mot de språkliga rättigheterna.²⁴ En tjänsteman är ansvarig för dokument och korrespondens i samband med handläggningen av ett ärende. Om den ansvariga tjänstemannen inte behärskar svenska så bra att han eller hon kan ta ställning till innehållet i en översatt text finns det alltid en risk för ett mänskligt misstag från översättarens håll som gör att det finns fel i texten. Tjänstemännen kan alltså inte alltid ta ställning till den svenska texten utan ett stort ansvar läggs på översättaren och på att hon eller han formulerar sig korrekt, så som tjänstemannen avsåg i den finska texten.²⁵ Myndigheternas skriftliga kommunikation med medborgarna på svenska kan bero på tillgången på översättare och på dessas kompetens.

5.5 Distans eller närhet

I Sverige har man under en längre tid ansett det vara viktigt att klyftan mellan medborgare och myndighet inte är för stor. Såväl lagtexter som allmän samhällsinformation ska vara tillgängliga och begripliga för medborgarna eftersom detta är en av grundpelarna för demokrati och samhällelig delaktighet.²⁶ Med hjälp av klarspråk når man medborgarna bäst.

Utvecklingen i Finland har inte varit densamma. Myndighetspråk i Finland har skrivits ”i tjänsten” och språket har burit ”tjänstedräkt” utan att alltför mycket protester har hörts.²⁷ Detta kan enligt en undersökning förklaras med att finländare i jämförelse med svenskar visade sig i högre grad värdesätta traditionella värderingar och att följa regler, och dessutom önskade finländarna mer respekt för auktoriteter.²⁸ Handlingsprogrammet för ett klart myndighetsspråk kom först 2014, varför de finska myndighetstexterna inte har utgått från samma tankar om tillgänglighet och mottagarorientering som myndighetstexterna i Sverige.²⁹ De finlandssvenska myndighetstexterna har med andra ord riskerat att bli svårare jämfört med de sverigesvenska. För textproducenter i Finland har det nämligen uppstått en normkrock, där det – förenklat uttryckt – finska auktoritativa

innehållet ska kläs i en svensk demokratisk språkdräkt. Kan en uppmärksam översättare underlätta situationen?

Översättaren är ofta den första som läser texten, och det händer därför att denna kan behöva fråga uppdragsgivaren hur han eller hon har tänkt, vad som avses i den finska texten.³⁰ Då kan uppdragsgivaren göra förbättringar i den. Å andra sidan finns det situationer där det inte går att göra ändringar i texten, på grund av tidsbrist eller textens karaktär. Då blir resultatet två dåliga myndighetstexter: en på finska och en på svenska.

Det vore naturligtvis bra att skriva den finska och svenska texten parallellt. Folkpensionsanstalten (FPA) skriver en del av sitt informationsmaterial parallellt på båda språken.³¹ På alla myndigheter och institutioner är detta ändå inte möjligt. En översättare som sköter om information och kommunikation på svenska vid sidan av andra uppgifter är inte alltid en naturlig del av informationsenheten, vilket gör parallellskrivning svårare. En undersökning om vilken enhet översättare vanligtvis arbetar inom visade att variationen är stor. De flesta har sin arbetsplats på en översättningsavdelning, men många sitter också inom förvaltningen eller på en avdelning för information och kommunikation eller på en avdelning som tillhandahåller interna tjänster och intern service.³² De finlandssvenska myndighetstexternas kvalitet är alltså också beroende av hur arbetet är fördelat och organiserat inom myndigheten.

I Sverige satsar myndigheterna mycket på information och kommunikation. Detta har kanske att göra med den servicementalitet som tränger in i myndighetsutövningen från affärsvärlden och med att det finns större resurser inom den svenska offentliga sektorn och tydliga krav på tillgänglighet och transparens. Med fler anställda och större resurser går det att göra mer och av bättre kvalitet.

5.6 I kläm mellan två normer

Finlands svenska myndighetsspråk förefaller att vara i kläm mellan två normer: den klarspråkpräglade sverigesvenska myndighetsprosan och den distanserade och i någon mån auktoritära finska myndighetsprosan. Det handlar om två svårförenliga normer – klarspråk som för myndigheten närmare medborgaren respektive en mer formell prosa som skapar avstånd. En central tanke med klarspraksarbetet är att det i längden blir billigare att informera tydligt och

klart. Tydliga webbtexer och beslutstexer leder inte till lika många telefonsamtal, e-brev och återbesök. Det här gäller oberoende av på vilket språk informationen ges.

Det finns också många exempel på god praxis hos de finländska myndigheterna. Sådan praxis får gärna fortsätta och spridas. Det gäller att inse att kvalitetssäkring av en myndighets texter kan betyda att ha egna anställda översättare och svenskspråkiga informatörer samt att tillhandahålla verktyg och hjälpmedel för alla som skriver i tjänsten. Rekommendationen som Statsrådet gav sina tjänstemän år 2012³³ kan kanske få effekt. Den gick ut på att tjänstemännen från början ska utgå från att textproduktionen sker på två språk. Parallellskrivning snarare än översättning i efterhand kan vara den bästa metoden av alla för myndighetsinformation på två språk.

NOTER

1. Detta kapitel baserar sig bland annat på Lassus 2010.
2. Översättning behandlas av Lassus i kapitel 6 och av Skogberg i kapitel 7. Om lagspråket skriver Palmgren i kapitel 4.
3. Se också resonemanget i Nyström Höög, Söderlundh & Sörlin 2012 s. 16–17 och i Palmgrens kapitel 4 i denna volym.
4. Se Reuter, af Hällström-Reijonen & Tandefelt, kapitel 2 i volym II:1.
5. *Svenskt lagspråk i Finland* 2017.
6. Se t.ex. Swales 1990, Nordman 1992, Gunnarsson 1993 för resonemang kring fackspråk och fackkommunikation. En diskursgemenskap består av individer som kommunicerar för att uppnå ett gemensamt mål eller som har ett gemensamt intresse av något slag.
7. European commission u.å.
8. Klarspråksarbetet i Sverige är inte slutfört utan pågår hela tiden. På Språkrådets webbplats och i olika rapporter, t.ex. Nyström Höög, Söderlundh & Sörlin 2012, går det att följa upp rekommendationer och forskningsrön.
9. Språkrådet 2013.
10. Se *Klarspråk i kommunerna* 1996 och *Klarspråk i kommunen – en skrivhandledning* 2012.
11. Heikkinen 2009.
12. Viertiö 2011.
13. *Klart myndighetsspråk – ett handlingsprogram* 2014.
14. Gustafsson & Nuolijärvi 2011 s. 170; Statsrådets kansli 2012 s. 39. För en översikt över finländska myndigheters och högskolors webbplatser, se Gustafsson & Nuolijärvi. För en diskussion om situationen i Sverige, se *Engelskan i Sverige. Språkval i utbildning, arbete och kulturliv* 2014.

15. *Finlands grundlag* 11.6.1999/731; *Språklagen* 423/2003 § 32. Språklagen stiftades 1922 och reviderades 2004. Bestämmelser som gäller språkliga rättigheter och skyldigheter finns också i andra lagar.
16. Annan lagstiftning reglerar användningen av de samiska språken och språkförhållandena på Åland.
17. *Språklagen* 423/2003 § 32.
18. Se Lassus i kapitel 6 i denna volym.
19. *Vägledningen för flerspråkig information – praktiska riktlinjer för flerspråkiga webbplatser* 2012 s. 20.
20. *Klart myndighetsspråk – ett handlingsprogram* 2014 s. 20.
21. Statsrådets kansli 2012 s. 20.
22. *Språkbarometern* är en enkät som sedan 2004 har skickas ut till den språkliga minoriteten i en kommun. Informanterna ombeds ta ställning till framför allt den kommunala, men också den statliga språkliga servicen. *Språkbarometern* mäter hur den lokala minoriteten bemöts rent allmänt, men den möjliggör också sektorsvisa utredningar om den kommunala servicens språkliga kvalitet. Se *Språkbarometern* 2012.
23. Den privata sektorn står utanför språklagstiftningen, men ingår i *Språkbarometern*.
24. Statsrådets kansli 2012 s. 30.
25. Informationen härstammar från intervjuer med fyra översättare år 2012.
26. Nyström Höög, Söderlundh & Sörlin 2012.
27. Heikkinen, Hiidenmaa & Tiililä 2000; Heikkinen 2002.
28. Pettersson & Nurmela 2007 s. 33, 42.
29. Hanell 2011.
30. Se Lassus, kapitel 6 i denna volym och de anonymiserade intervjuerna med översättare.
31. Textproduktionen vid FPA beskrivs i Lassus 2010.
32. Lassus 2014.
33. Statsrådets kansli 2012 s. 55, 65–66.

LITTERATUR

- Engelskan i Sverige. Språkval i utbildning, arbete och kulturliv* 2004.
Småskrift utgiven av Svenska språknämnden 89. Stockholm: Norstedt.
- European commission, u.å.: *How to write clearly*. http://ec.europa.eu/translation/writing/clear_writing/how_to_write_clearly_en.pdf
Kontrollerad 11.7.2013.
- Finlands grundlag 731/1999. Tillgänglig: www.finlex.fi.
- Gunnarsson, Britt-Louise 1993: Pragmatic and macrothematic patterns in science and popular science. A diachronic study of articles from three fields. I: Mohsen Ghadessy (ed.), *Register analysis. Theory and practice*. Open linguistics series. London: Pinter. S. 165–179.
- Gustafsson, Anna Maria & Pirkko Nuolijärvi 2011: Multilingual public websites in Finland. I: Gerhard Stickel & Tamás Váradi (eds.), *Language, languages and new technologies. ICT in the service of*

- languages*. Contributions to the annual conference 2010 of EFNIL in Thessaloniki. Duisburg papers on research in language and culture vol. 87. Frankfurt am Main: Peter Lang. S. 161–171.
- Hanell, Linnea 2011: *Det går hårt. Finlandssvenska ur ett sverigesvenskt perspektiv*. Magma-studie 4/2011. Helsingfors.
- Heikkinen, Vesa, Pirjo Hiidenmaa & Ulla Tiililä 2000: *Teksti työnä, virka kielenä*. Helsinki: Gaudeamus.
- Heikkinen, Vesa (toim.) 2002: *Virkapukuinen kieli*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Heikkinen, Vesa 2009: Selväkielen puolesta. Blogginlägg. http://www.kotus.fi/?5400_m=5982&s=3235. Hämtad 12.4.2013.
- Klarspråk i kommunen – en skrivhandledning* 2012. Institutet för de inhemska språken och Finlands kommunförbund. Helsingfors.
- Klarspråk i kommunerna* 1996. Finlands kommunförbund i samarbete med Forskningscentralen för de inhemska språken. Helsingfors.
- Klart myndighetsspråk – ett handlingsprogram* 2014. Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2014:3. Undervisnings- och kulturministeriet, Högskole- och forskningspolitiska avdelningen. http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2014/hyva_virkakieli.html?lang=sv&extra_locale=sv. Kontrollerad 31.3.2014.
- Lassus, Jannika 2010: *Betydelser i barnfamiljsbroschyrer. Systemisk-funktionell analys av den tänkta läsaren och institutionen*. Helsingfors universitet. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-10-6050-2>.
- Lassus, Jannika 2013: Kultur i myndighetskommunikationen. I: Björn Bihl, Peter Andersson & Lena Lötmarker (red.), *Svenskans beskrivning 32. Förhandlingar vid trettioandra sammankomsten för svenskans beskrivning. Karlstad 13–14.10.2011*. Karlstads universitet. S. 156–165.
- Lassus, Jannika 2014: Från menyer till författningar. Svensköversättarens vardag i Finland. I: Jan Lindström et al. (red.), *Svenskans beskrivning 33. Förhandlingar vid trettiotredje sammankomsten för svenskans beskrivning, Helsingfors 15–17.5.2013*. Helsingfors universitet. S. 224–232.
- Nordman, Marianne 1992: *Svenskt fackspråk*. Lund: Studentlitteratur.
- Nyström Höög, Catharina, Hedda Söderlundh & Marie Sörlin 2012: *Myndigheterna har ordet. Om kommunikation i skrift*. Stockholm: Språkrådet.
- Pettersson, Thorleif & Sakari Nurmela 2007: *Om olika sätt att möta en stor elefant. En jämförande studie av finländsk och svensk kultur*. Kulturfonden för Sverige och Finland. Publicerad 2.11.2007. Hämtad 28.7.2008 på <http://kulturfonden.net/upload/rapport.2.11.07.pdf>.
- Reuter, Mikael, Charlotta af Hällström-Reijonen & Marika Tandefelt 2017: Finlandismer i skreven finlandssvenska. I: Marika Tandefelt (red.),

- Språk i prosa och press. Svenskan i Finland - i dag och i går II:1.* SLSS 809. S. 16–31.
- Svenskt lagspråk i Finland* 2017. Statsrådets kanslis publikationsserie 1/2017. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-297-5>. Kontrollerad 30.1.2017.
- Språkbarometern* 2012: <http://www.om.fi/sv/Etusivu/Ajankohtaista/Uutiset/1330603933084>. Kontrollerad 25.11.2012.
- Språklag 423/2003. Tillgänglig: www.finlex.fi.
- Språkrådet 2013: *Att skriva klarspråk*. [http://www.språkrådet.se/15630](http://www.sprakradet.se/15630). Kontrollerad 9.7.2013.
- Statsrådets kansli 2012: *Kansalliskielistrategia. Nationalspråksstrategi. Valtioneuvoston periaatepäätös. Principbeslut av statsrådet. Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja*, Statsrådets kanslis publikationsserie 4/2012. <http://vnk.fi/julkaisut/julkaisusarja/julkaisu/fi.jsp?oid=373031>. Kontrollerad 12.4.2013.
- Swales, John 1990: *Genre analysis. English in academic and research settings*. Cambridge applied linguistics series.
- Viertiö, Annastiina 2011: Hallinnossa kaivataan koulutusta ja laatua viestintään. *Kielikello* nr 4. <http://arkisto.kielikello.fi/index.php?mid=2&pid=13&aid=2427>. Hämtad 1.7.2013.
- Vägledningen för flerspråkig information – praktiska riktlinjer för flerspråkiga webbplatser* 2012. Rapporter från Språkrådet 5. 2 uppl. <http://www.sprakradet.se/16952>. Kontrollerad 31.3.2014.

ÖVRIGA KÄLLOR

Anonymiserade intervjuer med översättare

- Översättare A, 2012. Intervju 3.12.2012 utförd av Jannika Lassus.
- Översättare B, 2012. Intervju 4.12.2012 utförd av Jannika Lassus.
- Översättare C, 2012. Intervju 5.12.2012 utförd av Jannika Lassus.
- Översättare D, 2012. Intervju 11.12.2012 utförd av Jannika Lassus.